

1892/261

3-4. lap a híj bű

Debreczen, 1892.

220. szám

Szerda, szeptember 21.

DEBRECZENI HIRLAP

Működési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivétellel.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1664 sz. Dr. Dusóczky híz

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Ujelőfizetők a megrendelés napjától kezdve a lapot október elsejéig ingyen kapják.

Lucaciu felfüggesztése.

Debreczen, szept. 21.

(K. I.) A mai viszonyokat, azt a bűntől szaturált légkört, melyben nemcsak társadalmunk, de immár a fölszentelt papi sereg egyes közkatonái, a nemzeti és nemzetiségi politikának eltorzult formáiban titkon és nyíltan dolgozó emberei is járnak-kelnek, — legjobban és legalálóbban jellemzi az, hogy Lucaciu Lászlót, a volt laczfalusi pópát, Szabó János szamosujvári gör. kel. püspök, állásától felfüggesztette.

A püspök által aláírott konzisztórium rendelet nyíltan kimondja, hogy kárhóztatja a felfüggesztett pópának folytonos politikai tevékenységét. Nem írjuk oda érdemül sem a konzisztóriumnak, sem a püspöknek, hogy ezt tették; nem rójuk fel erőnek erejével a kormány érdemeül. Beügyi kormányunknak, vagy vallásügyi miniszterünknek egy parányi része sincs ebben az egész aktusban. A fölszentelendő püspök urnak pedig, mert nagyon szeretnők, ha csakugyan így lenne, — a magyar és román nemzetiségek nevében, habár nem érdeme: de kötelessége, szívesen adózunk elismeréssel azért, hogy en-

nek a maniakus lázitonak igyekezett le-
törni a szarvát.

Nem tudjuk, de nem is hiszszük, hogy ez sikerült legyen a püspök urnak.

Mert ki az a Lucaciu?

Eddig azt hittük, hogy egy fanatikus görög keleti pap, a ki, hogy hivei annál inkább ragaszkodjanak hozzá, fölhasználja Istentől nyert szép adományát: a ragyogó eloquentiát és szemeik elé állítja ő, a született magyar, az ők bálványát és megváltóját: Deczebál örökét, Dáko romániát. Azt hittük, hogy ennek az agitálásnak az alapokát abban kell keresnünk, hogy a nem fényesen dotált falusi plébános így akar, — új és anyagi jólétben élő ismerőseivel szerzett összeköttetéseit fölhasználva, — anyagi rút önzésből korigálni a laczfalusi gör. kel. parochia jövedelmén.

Nem illő ugyan a paphoz; de mert élni csak kell és mert látjuk mindenfelé, hogy nemcsak a görög nemegyesült egyház papjai, kiket fölszentelésük alkalmával nem köt a coelibatus fogadalmá és így családót is alapíthatnak, — törekszenek az anyagi meggazdagodásra, hanem a katolikus felekezett minden papja, — sajnos, szegénységi fogadalmuk daczára még a szerzetesek is, — még azt is érthetőnek, a mai poshadt társadalmi viszonyaink között még azt is némileg indokoltnak és szinte védelmezhetőnek ta-

láltuk, ha a laczfalusi pópa gazdagságra vágyik.

Politikai tendenciáját e törekvésnek, szerettük volna megtagadni. Még azokat a gyalázatos, egyéni jellemben vágó agitációkat is, melyekkel Lucaciu a szatmár-megyei, a szilágysági és erdélyi oláhokat a magyarság és a magyar állameszme ellen következetes vadsággal és a látszat szerint vak fanatizmussal, fellovalni, föllázítani törekedett, — egyszerűen a pénzvágó ember tévedései rovására irtuk, a miből hiányzik a meggyőződés szentsége és hiányzik az egyéni büszkeség, az önértzet és jellem.

Nem a görög keleti egyház papjainak hibája az, nem is a dászkaloké és nem a tüszős oláh népé, hogy ők botorul neki mennek a sötétségnek. Nem az ők bűnük, hanem azoké a vezetőké, azoké a lázítóké, a kiknek élni, mint az ujkorban megjelent apostol, Lucaciu szeretett tündökölni. Ennek sem tulajdonítottunk politikai fontosságot, hanem oda helyeztük mindezeket a lázításokat a Moloch bálvány milliói áldozatai mellé, kezdetűl a másik milliónak. És ámbár dolgot adott a legmagasabb fórumtól le mindenkinek, Lucaciu ténykedéseit a gyalázatosan pénzsovár Harpagon önző céljai eszközeinek vettük.

Ebben megerősített bennünket a püspök rendelete is. Politika üzésével, a papi

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Recepte.

I.

Kümmel Eduárd ur olyan nyugodtan élt, mint a milyen nyugodtan olyan ember élhet, a kinek a háta mögött (a „Fölkelő naphoz”) kitűnő forgalmu s előkelően fölszerelt divatáru üzlet áll, a mely mellett egyéb gondja nincsen, mint nap-nap mellett megolvadni egy rakás bankót s félretenni felé a tiszta jövedelemnek. E mellett nyugalmát nagyban elősegítette kétszáz-ezer forint plus, a mely az első hazainál volt félretéve — öreg napjaira.

Öregségről azonban nála még szó sem lehetett. Hisz alig volt meg több ötvennél. Volt már egy menyecske-lánya is, kinek kegyelméből két szép unokát ringathatott volna térdein s volt egy nagy ostor jogász fia, akinek bálelnöki méltósága minden esztendőben pár száz forintba került. Ha ezek nem hirdették volna a gyorsan futó időt, Kümmel ur legény számba is elment volna.

El.

Igy azonban kissé zsenant dolog a gavallért játszani ifju hölgyek előtt, kik között akad malicziózus is, ki megkérdezi:

— Hogy van a kis unokája?

Kümmel ur azonban talált végre egy olyan naiv, kedves, fölséges kis hölgyet, a ki nemcsak hogy e gonosz kérdéssel nem sujtotta agyon, de sőt midőn a brüsszeli finom csipkéket kínálgatva, ujjai véletlenül összetalálkoztak, fülüg pirult. Mikor pedig Kümmel ur hamis célzásokat tett, le-

sütötte szemeit. Mikor pedig e szemeket ismét fölemeite és Kümmel ur aranykeretes czukkerén annak savószinű szemeit a magába mélyedni érzette, kiállotta e falánk tekintetet mcsolygás nélkül. És nem kérdezte:

— Hogy van a kis unokája?

A hölgy művelt volt, üde, mint a hamvas barack és szerette az elegáns toalettet, a brüsszeli finom csipkét. És szegény volt. A mama penziója kevés volt, Kümmel ur számlája nőtton nőtt . . .

Kümmel ur sohasem kért pénzt, sohasem kérte, hogy az özvegy örnagyné mamája tudomásával vásárolgat-e a bájos Eliz: mert ő meg gazdag volt és szerette, igen, mit tagadnók, hisz a történet folyamán úgy is kiviláglik, szerette, megszerette a szép Elizt.

Kümmel Olivér épen hatodszor lett már bálelnökké kiáltva ki (vén közák volt) az egyetemi ifjuság által, mikor azt a lesújtó hirt veszi, hogy otthon a legfrisebb ujság az, hogy a papa házassodik és elveszi Galgoczy Eliz kisasszonyt, ugyanazt a szép, kis szőke hölgyet, a kihez ő husz verset írt már, de egyet sem mert még kezeihez juttatni. Lám: a papa, sokkal ügyesebb gavallér.

Nosza, Olivér ur rögtön rohant a vasuti állomáshoz és indult haza.

Otthon a papát ebédutáni pongyolában a fekete kávé mellett találta. Ó rárohant. Rárohant, mint a kanya az apró gyepi csirkére, vérszomjasan, kegyetlenül.

— Apa, megbolondultál; te házassodol?

Kümmel ur flegmaticze nörpintett és foghegyről felelt:

— Ha te megbolondulsz egy esztendőben tizszer, miért ne bolondulhatnék én meg tiz esz-

tendőben egyszer. Tiz éve, hogy a drága Susanne, a hü hitves elhunyt . . . Tiz éve, éppen most, S Kümmel ur, hogy könyeit felfogja, szeme elé vette a feketekávé abroszt.

— Na papa, hallod, a te tiz esztendei egy bolondságod többbe kerül nekem, mint az én tiz esztendei száz bolondságom került neked — ordítá Kümmel Olivér s a kezeit így, ilyen formán, a hüvelyk ujjával lefele fordítva s a többi ujjakkal föllele a homloka felé helyezte s azzal szörnyű megvetéssel végig mérte az apját elsasirozott.

Kümmel Eduárd ur jó apa volt s még jobb nagyapa. Eltúrte, hogy az unokái nyelvet öltsenek reá és két hónapra még meg is hívta őket a lakodalmára. — Persze, hogy azok nem mentek el.

II.

Kümmel Eduárd urnak most már nem hiányzott volna semmi a boldogságából.

Fényesen berendezett uri lakásában aranyos kis felesége puha karjával, forró csókjával fogadta mindennap.

Délután fényes fogatán bekocsizta a város s szép fiatal felesége mellett fogadta a hódolat teljes köszöntéseket.

Este a színházi páholyban ült a ragyogó szépségű asszonyka mellett s majd hanyatt vágódott a feléjük irányzott látócsövek szikrázó kalibereitől.

Eliz szép volt; szebb mint valaha. A brüsszeli csipkéknél vakitöbb fehér nyaka, — a gyémántos nyakéknél szikrázóbb volt fekete szemei . . .

Egy délután aztán Kümmel ur egyett gondolt.

Vagy az is lehet, — hogy több délután

fegyelem megsértésével vádolja Lucaciut és felfüggesztve őt állásától, helyette más papot rendel adminisztrátornak. Igen, de ott van a rendeletben a nagy vád, hogy többszörös felhívásokra sem adta meg a nagy számban elfogadott mise-intencziókra a kívánt felvilágosításokat. Ez pedig, mint beavatott körökből kiszivárgott, százezer forintnál nagyobb összeg elikkasztását jelenti.

Nincs ebben parányi része sem a politikának; közönséges szélhámoskodás az egész, olyan duodec család, a minőt mindenfelé láthatunk. Ez ellen pedig nem használ a plébániáról való exkommunikálás, ez ellen az egyháznak és első sorban az államnak a legerélyesebb eszközökkel kell fellépniök.

Közönséges zsvány ő, akiről le kell tépni a tisztes papi reverendát, melyet már annyiszor megbecstelenített; a büntető törvényeket kell ráolvasni és aztán börtönbe vetni, hogy elvetemedettsége fölött legyen ideje gondolkozni. Még a kutyák sem fognak vonítani utána; az eddig félrevezetett oláh nép felocsudik kábultságából és bizonyára ő lesz az első, mely rákiáltja: Perea Lucaci!

Hanem ha a püspök ur és a mi gyöngye kormányunk ezzel a felfüggesztéssel beéri, úgy sajnos következményei lehetnek. A lelkében sértett jellemtelen karakter igazán politikát fogna üzni és akkor könnyen megeshetik, hogy benne föltámad a Diurbanu kegyetlensége és — ne adja a sors, — a zalathnai és az enyedi vérfürdők hullámai a kormány gyöngeségét fognák vádolni.

— Szapáry Gyula gróf miniszterelnök vasárnap Taskonyba utazott, honnét legkésőbb szerdán reggelig vissza fog térni a fővárosba,

érelte meg benne az elhatározást; de ez egyre megy. — Egyet gondolt s azt mondta a szép Eliznek:

— Mától fogva nem megyünk a színházba Mától fogva nem megyünk kocsikázni, Mától fogva te is, én is itthon fogunk ülni, mert én nem azért vettelek el, hogy az egész világ bolonduljon utánad, elég, ha én bolondulok, elég, ha én szeretlek!

Erre Eliz pajkosan meglökte Kümmel Eduárd urnak ölébe hajtott kopasz fejét s felkaczagott ezüst csengésű hangjának egész hang létráján és most már ő kérdezte tőle, a mit egykor Olivér fia kérdezett:

— Megbolondult?!

Kümmel ur komolyan erősítette, hogy ő nem bolondult meg: de Eliz, a szép Eliz nem hitte el neki.

Am csakhamar be kellett látnia, — hogy Kümmel Eduárd ur az az ember, — a ki jól meggondolja, hogy mit beszél, aztán úgy is cselekszik.

Neki feküdt a könyveknek s olyan rideg kereskedő lett belőle mint volt azelőtt; a szép asszonynak pedig volt módja otthon tele sirni a finom batiztkendőket.

Egyedüli mulatsága abból állott, hogy oda ült az az utczi lakás szobájába s az ablakból nézte szomorúan az utcán nyüzsgő embereket hogy lótnak futnak, hogy török magukat egy darab kenyér után.

Bezzeg neki meg van mindene. Fényes termek, ragyogó ékszerei ruhái a legújabb divat szerint, dus asztal, gondnélküli élet.

S kezdte irigyleni azokat az embereket, a kiknek még a napi kenyérük sincsen.

Egy magas halvány arcú, barna fiatal ember tűnt fel neki, ki naponként délben és délután ott ment el ablaka alatt: barna, merengő

minthogy e napon Ő Felségeik Gödöllőbe érkeznek. Ő Felsége a király két napig Visegrád környékén fog vadászni s aztán visszatér Bécsbe, hova a szász királyt várják vendégül. Október 2-án este vagy 3-án reggel Ő Felsége ismét Budapestre jön, minthogy a delegációk fogadása a várpalotában október 3-ára van megállapítva

— **Közös miniszteri értekezlet.** Wekerle Sándor pénzügyminiszter a vasárnapot Bécsben töltötte, hogy résztvegyen a délelőtti és délutáni tartott közös miniszteri értekezleten. A délelőtti értekezlet 12 órától 2-ig tartott a külügyi hivatalban Kálnoky gróf külügyminiszter elnöke alatt s azon jelen voltak: a két pénzügyminiszter, továbbá a tengerészeti osztály főnöke. Az értekezleten végleg megállapították a delegációk elé terjesztendő összes kormányelőterjesztéseket. A délutáni tartott értekezleten, az illető szakelődök jelenlétében, az olasz borok vámkezelése ügyével foglalkozott. Wekerle pénzügyminiszter még vasárnap este visszaérkezett Budapestre.

— **Ferencz Ferdinand főherceg** tudvaleg ez évben földkörüli utra indul. Több oldalról, nem tudható mi alapon, fölmerült az a hír, hogy ez utazás költségeit a jövő évi költségvetésbe vették föl. — A „B. C.” ezzel szemben arról értesül, hogy a főherceg földkörüli utazása számára nincs semmiféle összeg a jövő évi költségvetésben előirányozva.

— **A legfőbb számvevőszék elnöke.** Gajzágó Salamon, ki tudvaleg Lukács Béla kereskedelmi miniszternek apósa, már akkor, midőn Lukács Béla miniszterre kineveztetett, éppen e rokoni viszonyra való tekintettel kijelentette, hogy lemond állásáról, mielőtt az 1891-ik évi zárszámadások a legfőbb számvevőszék revízióján átmennek. Minthogy ez utóbbi megtörtént, Gajzágó Salamon, ki már több mint husz év óta tölti be oly kiváló módon jelen állását — mint a „P. L.” értesül — már legeslegközelebbi időben visszalép. Helyét ugyane forrás szerint oly személyiség fogja elfoglalni, kivel szemben a kormány legelkeseredett ellenségeinek táborában is el fog némulni minden kifogás.

szemeivel hosszan megbámulta a szép asszonyt és aztán csaknem szemben lakásukkal egy vasrúdos kapu csemetét s ott tért be. A kapuból még egyszer némán es hosszan tekintett a bánatos szép asszony felé.

Ki lehet ez az ábrándos ifju ember?

Az asszony nagyon kíváncsi lett volna megtudni azt, miért? Maga sem tudott megfelelni rá.

Egyszer Kümmel éppen háta mögött állott fiatal feleségének, mikor ez a merengő szem hosszan, a szokott mély érdeklődéssel tekintett az asszony halvány arczára.

Kümmel ur bőszt dühre lobbant.

Ki lehet ez a barom, hogy ilyen szemtelenül tekint föl reád.

A féltékenység egész dühével tombolt a férj-tigris ötven éves lelkében.

— Mit tudom én? vetette oda az asszony ajkbigyesztve.

— Megtiltom, — hogy az ablakba üljön! Érti?

— Talán nem gondolja, hogy az ablakból leigéz valaki tekintetével.

— Lári-fári! Ősmerem az ilyen ablakismeretségek hogy szoktak végződni.

Az asszony, ki tetszvágyó és hiu, de sokkal fiatalabb volt még, hogyszem rosz is legyen naiv bámulattal kérdé:

— Hogyan?

— Minő sentimentális arcot vág mintha nem tudná!

Először csak néma, majd beszédesebb pillantgatások . . . később ismeretlenül is nyájas fejbőlintgatások . . . Aztán a nő egyszer kihajolva az ablakból, szalagjával vagy zsebkendőjével babrál s leejti azt éppen abban a pillanatban, mikor az ábrándos köficz az ablak alatt elhalad . . . pár szóváltás és kezdik érteni egymást . . . Aztán . . . aztán jön a tobbi ma-

Mezőgazdaságunk.

— Két czikk. —

I.

Magyarország mezőgazdasága egyrészt a benne foglalkozó népesség nagy számánál fogva, másrészt az általa termelt nyersanyagok elsőrendű fontossága, mennyisége s a benne szereplő óriási értékek miatt, azonban iparunk aránylagos fejletlensége miatt is — politikai és gazdasági szempontból egyaránt — ma még a legjelentékenyebb helyet foglalja el.

Egyébiránt ezen tény néhány számadat legszembeötlőbben világosíthatja meg. Ugyanis a magyar birodalom területén — az új kataszteri felvételek szerint — összesen 46 millió kat. hold áll mezőgazdasági művelés alatt, mely roppant területből 32 $\frac{1}{2}$ millió hold tulajdonképeni mezőgazdasági terület, 798 ezer hold szőlő és 13 millió hold erdőterületet képez.

Kitűnik ezekből, mily hatalmas területen folyik hazánkban a mezőgazdasági munka! Hogy azután a mezőgazdaság a nemzetvagyonnak mily tekintélyes részét képezi, mutatja az a körülmény, hogy az összes földbirtok mint 500 millió (5 milliárd) frtnyi értéket képvisel, melyből magára a földre 3666 millió frt, az állatlétszámra 696 millió frt, a holt leltárra 225 millió frt és az épületekre 500 millió frtnyi érték esik.

Kitűnik továbbá mezőgazdaságunk nagy jelentősége abból, hogy az ország lakosságának mily széles körére terjed ki a mezőgazdasági foglalkozás.

A statisztika szerint ugyanis hazánkban mezőgazdasággal a lakosoknak mintegy 30 százaléka, vagyis kb. 4 $\frac{1}{2}$ millió lélek foglalkozik, kik közül 1 $\frac{1}{2}$ millió birtokos, 23 ezer haszonbérő, 12 ezer gazdatiszt, 2 millió felül házi szolga, munkás stb.

Tehát már ezen vázlatos adatokból is látnivaló, hogy mily széles körre terjedő, sokféle érdekek fűződnek a mezőgazdasághoz, és hogy következképp az illetékes tényezők legkiválóbb feladatát kell hogy képezze az országos mezőgazdaság soknemű érdekeinek helyes és gyors méltatása és előmozdítása.

Ily óriási és fontos gazdasági szervezetnek harmonikus és minden irányban kielégítő fejlesztése a kormányzat részéről mély államférfiúi beletást, a legszélesebb körű elméleti s gyakorlati ismeretek egyesítését s azok gyors és biztos al-

gától! megismerkedés, „kis levélke, drága kis levélke” és össze esküvés aztán a szöktetés, Haha! ismerem én az ilyen históriákat. Mától fogva megtiltom hogy az ablakba üljön.

Az asszony kerekre nyílt szemekkel — halgatta, — mint a ki sötétben most próbál látni először.

Aztán mikor néhány nap múlva mégis csak az ablakba ült és Kümmel ur nem állott a háta megett, — az ábrándos ifju ember, — ki derültebb arcczal haladt el az ablak alatt mint rendesen, a mit ezelőtt sohasem tett megbólintotta fejét.

Eliz asszonynak hevesen feldobban a szíve.

Egy pillanatig küzdött magával. Aztán viszábólintott.

Ez a kezdet . . .

Igy mondta Kümmel ur.

Másnap már kalapot emelt s mosolygott az ábrándos ifju ur.

Eliz nyájasan bólintott vissza.

Most már a szíve se dobban fel. Tulesett a kezdet nehézségén.

Ötödnap — szép agusztusi idő levén — Eliz asszony kihajolt az ablakból és a zsebkendőjével babrál.

Leesett az azon pillanatban, mikor az ifju ur az ablak alatt ment el.

Aztán sok nap telt el, csaknem egy hónap mikor Kümmel, Eduárd ur hazatérve egy bécsi utjából, üresen találta az aranyos kis kalitkát és csak egy levelet talált otthon. Abban is csak pár szót:

„Uram! Egeszen az ön recipije szerint. Eliz”.

Hamvai Sándor

kalmazását részéről gondozás s odaadó get igényel tráció eg

Ezek vényhozás szersmind szakszerűs lett sűrűn nyaivel s nyek hozá fejlődését.

Ha n litett ténye sági érdeke megfelelt- erre a te nyilatkozás mel felel.

A ga dalom ré miatt, hog több irány alább nem s oly temp népesség s megkivánn

A fel kívándorol leti védbás mivelő nép biztokos o még a j sulya alatt vármegyéb megdöbber közt a m gyermek-re

Az á ból megbiz sebb-nagyó életében s a vidéken ált meg

át észrevét pusztulás pangás és ren! És tás, nincse irányzat m és minden tikát volna dott a röv miként Ap ékesszólóá igen sok r látványt, k rosok és szerintők pillanatnyi téseért.

Soha aligha volt melyet a tettek.

Állan kutak szá száma, a kuttal házi kat megki a távollevő mikor ezel

Az á irányozta meglehető templom e várvavart elköltése c ránk nézv megoldás

A ve aggodalom ajánlatokk gánosok r városunk sára nézv lelet s a v nyos mádi

kalmazását követeli. A közigazgatási apparátus részéről pedig az említett érdekek célirányos gondozása a vezetés intenczióiba való behatolást s odaadó, szakszerű és lelkiismeretes tevékenységet igényel a belügyi és közigazgatási adminisztráció egész vonalán.

Ezeket kívül azonban első sorban a törvényhozás feladata hazafias lelkesedéssel, de egyzersmind bölcs politikai körültekintéssel és a szakszerűség szempontjainak érvényesítése mellett sűrűn foglalkozni a mezőgazdaság viszonyával s nyílt kérdéseivel és előrelátó törvények hozatala által helyes irányba terelni annak fejlődését.

Ha már most azt kérdezzük, hogy az említett tényezők részéről az országos mezőgazdasági érdekek gondozása az utóbbi évek folyamán megfelelt-e a jogos nemzeti várakozásoknak, — erre a tények ereje s a közvélemény megnyilatkozása ez idő szerint határozott „nem”-mel felel.

A gazdaközönség, a napisajtó s a szakirodalom részéről egyaránt panaszokat hallani a miatt, hogy az ország mezőgazdasági érdekei több irányban el vannak hanyagolva vagy legalább nem részesülnek minden részről oly mérvű s oly tempójú ápolásban, miként azt a gazdasági népesség s általában az egész ország létérdekei megkívánják.

A felvidéki nép éheznek vagy nyomorog és kivándorol; a székelység, a magyar állam e keleti védbástyája, tengődik; a békésmegyei földmivelő nép lappangó lázban szenved; a közép biztosság pusztulása még folyvást tart s még a jómódu és kigazdák is a közterhek súlya alatt görnyednek és roskadoznak. Somogyvármegyében pedig a magyar népesség száma megdöbbentő mértékben csökken, mert a nép közt a megélhetés nehézségei miatt az „egy gyermek-rendszer” megyszerte elharapódzott.

Az állami, társadalmi és erkölcsi szempontból megbízható nemzeti elemek évről-évre kisebb-nagyobb tért veszítenek az ország gazdasági életében s az ingatlanok úgy a városokban, mint a vidéken a pusztuló üzérkedés és aljas uzsora által meggazdagodott elemek kezébe mennek át észrevétlenül. Egyfelől tehát rettenetes lassu pusztulás folyik, másfelől pedig kétségbeesítő pangás és tétovázó haladás a gazdasági élet terén! És nincsen parlament, nincsen közigazgatás, nincsen magyar állam, mely ezen nemzetölő irányzat megváltoztatására egy erőlyes, öntudatos és minden irányban kielégítő közigazgatási politikát volna képes érvényesíteni! Sokakat elragadt a rövidlátó kapzsiság lidérczénye és — miként Apponyi Albert eperjesi beszédében oly ékesszólóan kifejtette — nem látunk az ország igen sok részében egyebet, mint azt a szomorú látványt, hogy úgy egyesek, mint testületek, városok és vidékek eszeveszett hajszát folytatnak szerintök valódi, de tényleg csak látszólagos, pillanatnyi és bizonytalan életü érdekeik kielégítéseért.

Az ártézi kut.

Debreczen, szept. 21.

Soha egy kérdés úgy meghányva-vetve aligha volt városunkban, mint az ivóvíz kérdése, melyet a körülmények nagyon időszerűvé is tettek.

Állandó volt a panasz, hogy kevés a kútak száma s mindinkább szaporodott azok száma, a kik önköltségükön látták el jó ivóvízzel házaikat, hogy úgy magukat, mint lakóikat megkíméljék azon kellemetlenségektől, melyek a távollevő utcái kútra való járással jár, kivált mikor ezek periodikusan romlanak el.

Az ázsiai kolera hire erősen a vízkérdésre irányozta főképp mostanába a közfigyelmet, mely meglehetősen felboszankodott azért, hogy a nagytemplom előtti ártézi kútból még sem ömlik a várva-várt víz s hogy az erre kiadott 100,000 frt elköltése csak egy lépéssel sem vitte közelebb a ránk nézve fölötté nagyjelentőségű viz-kérdést a megoldás felé.

A veszély közeledtének érzete s az igazolt aggodalom kutatta, hogy mi történt azokkal az ajánlatokkal, a melyek azon czéliből tételtek magánosok részéről, hogy tanulmányt tehessenek városunk közönségének jó ivóvízzel való ellátására nézve, de itt sem adatott megnyugtató felelet s a viz-kérdés maradt ott, a hol az a bizonyos mádi — regále-bérlő.

Némi megnyugvást okozott a közönség körében az, hogy buzgó t. főorvosunk: Sárváry Gyula 20 jóvizű kút azonnali furatását kérte a hatóságtól a közegészségügy érdekében s ez kilátásba is van helyezve, sőt szó volt egy kuffuró garnitúra beszerzéséről; de mert az ázsiai rém nem közeledett rohamosan, maradt minden egy állapotban a régiben, mint a Samu kimondhatatlanja.

Végre tehát csak az ártézi kutba lehet vetni reményességünk horgonyát s arra a szomorú deszka-épületre függesztjük sóvár tekinteteinket, kérdezve, hogy vajjon lehet-e abból remélni vizet valaha?

Igen sokaknak, még az irányt adó körbe-likben is az a nézete, hogy az ártézi kut furatása szüntettessék be; elégedjek meg a város az eddigi eredménytelenséggel, temettesse be a hosszú lyukat es kis költségű kútkat furasson.

Csak igen kevesen vannak azok, a kik a kut további furatása mellett mernek nyilatkozni; mert bátorság kell ám ehhez, mert nagyon hamar kifigurázzák azt a bátort, a ki még hinni és remélni tud abban, hogy viz fog ugrani abból a boldog mély és szűk lyukacsából.

De hát kérdezzük: szakértők-e azok, a kik feladtak minden reményt s pesszimistikus felfogásaikat rá akarják úgy a hatóságra, mint az egész közönségre erőszakolni? Legyen szabad abban kételkedni, mert állításukat csakis azzal a gyöngérvvel tudják támogatni, hogy ha eddig nincs viz, nem lehet az ezentul sem, mert ebből vagy amabból a kútból ilyen és olyan mélységre már fellövelt a víz.

Ezzel ellenkezőleg hivatkozunk a budapesti ártézi kútra, melynek csaknem 1000 méternyi mélységre kellett hatolni, hogy a várva várt víz folyását megtalálják. Ott is nem egyszer le akartak már mondani reménytelenül a munka folytatásáról s ime a kitaróan folytatott munkának meg lett a maga fényes eredménye.

Szemben az eddigi sivár eredménnyel a kétséges körülmények közt, mi a nagytemplom előtti kut további furatásának elrendelése mellett nyilatkozhatunk és kérjük is a hatóságot, hogy a szakértői nyilatkozatok figyelembe vételével, melyek nem zárják ki a további furatás sikeres eredményét, folytassa a már megkezdett munkát.

Nem volna szerintünk szerencsés gondolat, ha a már e célra fordított 100,000 forintnyi költséget kárba veszni engednék, — rá kell áldozni még 25—50 ezer forintot, a mi már az eddigihez viszonyítva nem sok és ha ezen áldozat sem hozza meg a kívánt sikert, akkor újabb megbeszélés tárgyává kell tenni az ügyet szakértők meghallgatása mellett s aztán lehet jobbra vagy balra dönteni; de a mai viszonyok között feladni a reményt, betemetni az eddigi munka eredményét, nagyon gyöngé lelkűségre mutatna.

Az az állítás, hogy a furási lyuk oly keskeny, hogy abból már a víz nem toluhat fel, — nem áll s nem is elfogadható érv — szakértők szerint — a munkálat beszüntetésére, mert legyen az bármily szűk is, ha a valódi forrásra ráakadnak, bőven jön azon minden időben.

Igy hát — újból hangsúlyozzuk — ne késekledjék a hatóság a további furatást elrendelni, megszavazni a szükséges összeget s ne adjuk fel a reményt, hogy nem lehetne ott ártézi kutunk.

Mindhogy pedig az eredmény soká mutatkozhatik, a közszükségleten azzal kell segíteni, hogy a t. főorvostól kívánt 20 kut a beszerzendő furógarnitúrával mielőbb létesíttessék, mert ez a költség nem vész kárba már csak tüzen-dészeti szempontokból sem.

Cs.

Különlétek.

* **A király és a honvédek.** A király pécsi tartózkodásáról a „Fünfk. Ztg.” a következő érdekes esetet közli: Rózsa dandár-parancsnok f. hó 14-én azt a legmagasabb rendeletet kapta, hogy Ó felsége megelégedését, melyet 14-én a honvédek hadgyakorlata alkalmával szóval kifejezett, napi parancsban adja tudtul a 18-iki honvéd-ezrednek. A legmagasabb elismerés így hangzik: „A honvédséggel is igen meg voltam elégedve. Kinézése, magatartása és felszerelése teljesen kielégített.”

* **Méregkeverő cselédek.** Marosvásárhelyen két cselédet fogott el a rendőrség, mert közös akarattal meg akarták mérgezni asszonyukat. A kisebbek, a ki csak tizenhárom éves, kékkövet lopott az asszonya kávéjába, vallomása szerint azért, mert rosszul tartotta és kiméletlenül bánt vele. Az aldozatul szánt asszony csak megköpölte, de nem itta meg a kávé s a bűn napvilágra került. A cselédleánykát — vallomása szerint — nagyobbik, tizenhat éves társa bujtotta fel a méregkeverésre.

* **Pénzhamisítással vádolt tanító.** Megirtuk a napokban, hogy Délmagyarországon egy messze szétágazó pénzhamisító handának jöttek a nyomára, a mely körülbelül másfél millió forint értékű hamis papíroszpénzt hozott forgalomba. A megindított nyomozás alatt felmerült az a gyanu, hogy Vahl Ignác rigyiczai községi tanító is részes a hamisító banda üzlemben. A csendőrség e miatt le is tartóztatta Vahl s a palánkai járásbírósgá börtönébe kísérte, a honnét azonban másnap szabadon bocsátották. Nem ártana, ha a palánkai járásbírósgá kissé kevesebb könyelműséggel tartóztatná le a tisztességes polgárokat s kissé alaposabban vezetné a vizsgálatot.

* **Megőrült herceg.** A Berliner Tagblatt lodzi távirata szerint — mint nekünk jelentik — Radziwill Antal hercegen, ki a Spalaerben tartandó udvari vadászatokra oda érkezett, a lodzi nagy szállóban kitört az örvjögés, Csak kétségbeesett küzdelom után lehetett vele birni és lecsendesíteni. E jelentést más oldalról még nem erősítették meg.

* **A beteg férj gyilkosa.** Kisteleken — mint nekünk táviratozzák — nagyon felzavarta a kedélyeket özvegy Kurucz Lászlóné odaváló gazdag asszony elfogatása. Az izgatottság nem az asszony személye miatt olyan nagy, hanem a miatt a váratlan fölfedezés miatt, hogy férjének gyilkosa volt. Kurucz László sokáig betegeskedett s nemrég temették el nagy tisztességgel. Akkor senki sem sejtett rosszat s a felületes vizsgálat sem találta gyanusnak a halálesetet. Most kitűnt, hogy a rettentő asszony nem akarta bevárni, míg a természet törvényei szabadítják meg férjétől és a tehetetlen beteget ágyában kötéllel megfojtotta. A halottat ma ásták ki sírjából és konstatálták a gyilkosságot.

* **Anyagyilkosság.** Magyar-Jakabvágyáson a gyermeki elvetemültség gyalázatos példáját nyújtotta egy gazdaember, a ki 100 frttal adósa volt saját édes anyjának, mely pénz miatt valami veszekedésbe elegyedtek. A nyomorult ember, hogy a pénzt visszaadni ne kelljen, megfojtotta az anyját, s aztán, hogy úgy látszassék, mintha a szegény asszony öngyilkosságot követett volna el az ajtósarokra felakasztotta a holttestet úgy, hogy lábai a térdben meghajlítva értek a földet. Persze a hitvány tett nyomorult mesterére rájöttek s az emberi nem ez ocsmány példánya méltó büntetés elé néz.

Boldog szivek.

Szép csendes őszi este van. A fák sárgulni kezdő leveleit a gyenge esti szél egyformán, csendesen hullatja le, az alattuk elterülő száraz fűre.

Csendesség, nyugalom uralkodik mindenütt, meg-meg zavarva a falusi ebek csaholása, a haza tőró nyáj kolompja, s az esti harangszó által, mely oly szépen, oly lágyan, oly csengően hirdeti a falu szorgalmas, munkából hazatérő népének: az estét.

A falu alatt elterülő erdő magas növésű fiatal fáival, oly szépen fogja körül azt az egyszerű fehérre meszelt házat; mint édes anya karjai legdrágább, legfelfeltettebb kincsét; szeretett gyermekét. A fák már beárnyékolják a kedves kis otthont árnyékukkal kellemes helyet biztosítanak. A kis lak oldalán gondos kezek által szépen felfuttatott szelid rózsá nyílik, gyönyörű bimbóival örömet okozva gondozójának. A házikó egyik végénél virágos kert terül el. — Nem műkertész által, nem mesterkélten, hanem egyszerűséggel, csinnal, izléssel berendezett, s szép ápolójok iránti hálából virág pompában díszlenek.

A kis kerti padon ketten ülnek. Egy leány, egy ifju. Mindkettőjük még nagyon fiatal, mindkettőjük jó formán még gyermek, mindkettőjük még abban a korban, midőn még nem ismerjük

a világot, az embereket, mikor még jónak, igaznak gondolunk mindenkit és mindent.

A lányka 18 tavaszának virága. Szabályos arca, szép kék szeme — melyből az őszinteség, a jóság, a szelidség tükröződik vissza.

Az ifju alig néhány évvel idősebb. Magas, barna, nyulánk természetű. A természet bájjakkal nem áldotta meg, de kárpótolta igaz, s nemes szíve által.

Ép a virágokról beszélnek. A lányka a rózsának ad elsőbbséget, az ifju a nefelejtsét dícséri.

Azután mintegy önkénytelenül is fölvetik a kérdést, mi a hasonlatosság s mi a különbség a szív s a virág között. Egy ideig hallgatnak mindketten, míg a hallgatást az ifju töri meg:

„A virágnak megtiltani nem lehet...”

Mily igazat, mily valót mond ezzel Petőfi. A szívnek is a virágnak is van kikelete. A szívnek is, a virágnak is van hervadása, de milyen a különbség e közt a két kikelet, e két hervadás között...

Nincs földi erő, nincs földi hatalom, mely megtudja akadályozni, mely tudja tiltani a virágnak azt, hogy tavasszal a nap éltető sugarainak behatására, a lány szellő csalogató suttogására, szirmait föl ne nyissa s lelkét és szemet egyaránt gyönyörködötté szinompában ne díszeljen. ez törvény, ez a természet rendje...

Igy van ez a szívvel is. A szívnek is van kikelete, s ez a kikelet, ha a szív először szeret... Első szerelem... Mily isteni szikra, mily isteni érzés ez. Midőn a szív még tiszta, önzetlen, igaz, őszinte, midőn minden érdek nélkül igazán, forrón, egész odaadással kimondhatatlanul szeret. Midőn számára csak egy teremtmény létezik, midőn csak egy teremtménynek hódol, midőn szívének minden dobbanása, agyának minden gondolata azé: kit szeret. Ez az első szerelem, ez a szív kikelete, s ennek a kikeletnek előbb vagy utóbb be kell következnie. A virágnak tavasszal nyilni, a szívnek egyszer szeretni kell.

De még a virág, ha el is hervad ősszel, újra ébred jövő tavasszal, addig ha a szív abban csalódott, kit legjobbnak, legigazabbnak, legtökéletesebbnek tartott; ha abban csalódik: kit először szeret... elvész örökre, ezt a sebet ember beheggeszteni nem tudja, erre a sebre gyógyír e földön nincs, erre a fájó sebre balzsam: a sötét sir.

A szív ha csak egyszer csalódik,
Mert egy reménye volt csupán,
Erre a sebre irt e földön,
Hiába keres ezután.

A gyermek beszéde véget ért. Hangja már nem volt érczes, nem volt csengő, ... lány, suttogó hangba ment át, szíve hangosan dobogott, arca kigyult, szeméből a szenvedély sugárzott: először szeretett.

Hallgatott. Pedig mennyi sokat, mennyi szépet akart még mondani, de nem tudott, hisz midőn azt akarjuk elmondani, mit szívünkben, mit igazán érzünk... akkor ajkainkra szó nem jön, akkor vagyunk a lehallgatagabbak, akkor vagyunk némák.

Izgatottságtól remegő kezekkel emelte ajkaihoz azt a piczi, rózsás kezét, melybe jövő boldogsága, melybe élete van letéve, forró csókot lehelt arra, s egy pillantást vetve a szép szembe, mely azt látszott mondani szeretlek. — Szeretlek igazán, kimondhatatlanul, szeretlek véghetetlenül...

A lányka megértette. Fölsegítvén az előtte térdelő ifjut, gyenge alig érthető hangon rebegte:

— Remélj, szeretlek... szemeiben öröm könnyek csillogtak...

A lemő nap utolsó sugarai megaranyozták az égboltot, rózsaszínben uszik minden... hisz oly szép, oly édes az élet, midőn szeretünk s szeretlettünk.

Gödényházi ifj. Tar Gyula.

A szimulánsok.

— Megtörténet —

Tudvalevő dolog, hogy az, a kinek azt a híret költötték, hogy korán kel, akár délig alhatik, mégis azt mondják róla, hogy hajnalban ébred. A renommészerezés az élet művészete, s a

ki ezt a művészetet jól érti, nagyra viheti dolgát. A város közvetlen közelében lakik a szimuláns két művész. Különös hírre vágnak. Az egyik arra törekszik, hogy üldözési mániában szenvedőnek tartás; a másik, hogy százezrek tulajdonosának higgyék.

Ez az első fiatal házaspár. A fiatal házaspár másutt is enyelegnek, de a mi fiatal házaspár enyelgése nem olyan közönséges, mint a többi halandó ifju férjé. Ő az enyelgések nyomát kék foltok, nagy karczások, piros ütésnyomok alakjában szokta reggelként a világnak bemutatni. — Már most, hogy a prózai világ ezt a különös enyelgést félre ne értse, azaz nevén ne nevezzé, a mi ifju házaspár üldözési mániát szimulál.

A másik szimuláns, t. i. a milliőkat szimuláló folyton betétekről, letétekről, sterlingekről és chequekről beszél. Itt letesz, ott letesz, amott kivesz.

Mind a két szimuláns abba a hibába esett, hogy tulzott. S ezért úgy jártak, mint a mese juhász fiúja, aki folyton „farkast” ordított. Nem hittek nekik.

A szimulánsoknak kellemetlen lett a dolog. Segíteniük kellett a dolgon. A közös baj összehozta őket, s a közös tanácskozáson az lett az eredménye, hogy a rendőrséghez a következő titkos följelentés ment:

„Holnap éjjel az X. villába haramiak törnek. Vezérük a szomszéd villában az ugynevezett „duplavilla” másik házában szolgáló szakácsnő. Ő nyitja majd ki a kertajtót, s ő vezeti be a rablókat a házba.”

Argus.

A rendőrség detektiveket küldött a büntetés megakadályozására.

Ott őrizték a duplavillát egész éjjel, a rácsok kívül pedig nagy közönség nézte, hogy mi is történik a kertben. Hiszen a titkos rendőrök mindenki ismeri.

Éjjel felé a milliőkat szimuláló kisompolygott a háza elé s hangosan rátamad az egyik detektivre.

— Hé, mit csinál itt?

— Őrök.

— Mit?

— A házat.

— Ezt a házat? És mitől?

— A rablóktól.

— Ugyan mit lophatnak belőle? Nekem százezeim vannak, azokat lopják ha ugyan tudnak lopni. A ki igaz rabló, tölem lop.

— Az istenért ne kiabáljon, hiszen meghallják s akkor igazán lopnak.

— Lopjanak, ha tudnak.

Másnap az egész község tele volt azzal a hírrel, hogy a rendőrség éjelente őrizi a milliőkat és a fiatal házaspárt. A renommé újra megerősödött.

A két szimulánson kívül még egy harmadik is jutott renomméhez: a szakácsné.

Novus.

NAPI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap délután 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délután.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 9-12-ig, é. n. 2-5 óráig. — Az igitató, kiadó hivatal é. n. 12-ig, é. n. 9-11, d. n. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Szept. 23. Hajdumegy törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlése a megyeház tanácstermében.

— Hajdúvármegye központi választmánya f. hó 15-ikén tartott ülésének tárgyat a képviselőválasztók jövő 1893-ik évre összeállított ideiglenes névjegyzékeinek előterjesztése képezte. Az ülésen, mely R á s ó Gyula kir. tanácsos alispán elnöke alatt tartatott, jelen voltak: F e k e t e Sándor, P é n z e s Sándor, dr. V a r g h a Gyula, D a l m i László, U z o n y i Imre, S z ö l l ő s s y János, H o r v á t h Kálmán és W e s z p r é m y Zoltán közp. választmányi tagok. A n á d u v a r i k e r ü l e t képviselőválasztóinak ideigle-

nes névjegyzéke a következő kimutatást eredményezte: Kaba 539, P.-Ladány 464, Tetétlen 137, Földes 461, Csege 115, Egyek 188 képviselő választót jelentett be. — A h a j d u - n á n á s i v á l a s z t ó k e r ü l e t b e n : H.-Nánás 710, H.-Dorog 761, H.-Hadház 565, H.-Sámson 139, Téglás 81 ideiglenes képviselőválasztót számlál, míg B.-Ujváros 242, Hajdu-Vámos-Pécs 177, Mike Pécs 106, Alsó- és Felső-Józsa összesen 59 ideiglenes választót jelentett be. Az itt elősorolt ideiglenes névjegyzékek a végleges névjegyzékben lesznek felhasználandók.

Telephon Debreczen és Budapest között.

Debreczen és Budapest között tervezett telephon huzal felállítása a komoly megvalósítás stádiumába jutott. A kereskedelemügyi miniszter a jövő 1893-dik évi költségvetésbe is felvette a huzal felállítási költségét. Debreczentől Budapestig egészen külön álló huzalt létesítenek, amely terv szerint közel kétszáz ezer forintba kerül s amelyet maga az állam állítat fel. A telephon huzal létesítése az országgyűlés előtt letárgyalt költségvetés helyben hagyása után veszi kezdetét s így a kiépítés márcziusra van tervbe véve. Valóban rendkívüli előny háramlik ezzel a debreczeni közönségre, mert megfizethetetlen kényelemmel beszélget bárki a fővárossal. Minden telephon előfizető csak a lakásán jelez s néhány perc múlva Budapesttel beszélgethet, persze szintén csak a lakásáról. Ilyen telephon huzal Budapest, Szeged, Temesvár és Arad között már a közel hetekben felfog állítatni.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Városunk közigazgatási bizottsága a szeptember havi jelentéseket, október hó 5-én a városháza nagytanácstermében tartja meg rendes havi ülését.

— Katonatiszti szemle a városházán. A jövő hónap 4-én tartalékos tisztjeinek megint felöltik az egyenruhát. Az évenként rendszerint, szokásos tiszt szemlé ezen a napon tartják meg. A tiszt szemle helyéül a városháza nagytanácsterme jelöltetett ki. A szemlére az ezred tartalékos tisztjei hivattak be.

— Az ártézi kut további munkálatainak ügyében holnap, csütörtökön délután négy órakor tartja meg a jog- és pénzügyi bizottság ülését. Az ülésen személyesen jelen lesz Zsigmondy vállalkozó is.

— Javitóintézet Debreczenben. Az árvaszék aziránt kereste meg a városi tanácsot, hogy felterjesztést intézzen a vallás- és közoktatási miniszteriumhoz, egy Debreczen város és vidéke számára városunkban felállítandó javítóintézet felállítására. E tárgyban a tanács még nem intézkedett.

— A városi dalárda, mely sikereiben oly gazdag a lefolyt zajos napok után, mint amilyen az országos verseny s más nyilvános szereplései voltak, a jól megérdemelt szünetet tartja meg. A dalárda egy hónapon át tart munkaszünetet, hogy aztán újult erővel folytassa mindég sikerdus készülődéseit.

— A női kereskedelmi tanfolyam az 1892/3-dik iskolai évé is megnyitattik. A debreczeni ev. ref. egyház és a nemes város azon kimagasló egyénei, kiknek nevével mindenütt találkozunk, valahol a köznevelődés s az egyének keresetképeségének fokozása érdekében tenni kell, közösen megállapodtak abban, hogy az ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájával kapcsolatosan a női kereskedelmi tanfolyam a folyó iskolai évre is — ha mindjárt áldozattal is — megnyitassék. Midőn e megállapodást tudomásra juttatjuk azok megnyugtatóására, kik e tanfolyamra hallgatók már beiratkoztak, más részről tisztelettel kérjük azon nőket, kik e tanfolyom részt venni szándékoznak s csak arra vártak, hogy e tanfolyam megnyitása felől biztos tudomást vehessenek, hogy még e hét folyamán jelentkezzenek felvételre. A kérdezősködőknek bővebb felvilágosítással szolgál szóval vagy levélben az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatója.

— Vasárnapi jüzijáték iránt, melyet a tűzoltóság tizenöt éves jubileuma alkalmából a Margit-fürdőben rendez, élénk érdeklődéssel viseltetik a nagyközönség. Ezt igazolja különösen az a körülmény, hogy a tűzoltó laktanyáról, a

Margit-fürdő mal hordják nagyszabású ből, de a py

— Felgimnázium

igyekeznek eszmének. A „Elet” szerkesztésére a hó 24-én itt

vasást tartás ügyében kott a közoktatás nem adta m felállításához telmények t

nincs biztos vényét megvenni. A s nyilvános, s lehet tekint

— Az színházban, sárnaphoz ezára azonk pénleken, t sorozatát, n szombaton nak előadni nincs megá

— Na a hangzato azt a híret, zeum igazg rosi tanács

1.) Hol es azonnal kap lehetne ter eszközölni; tésbe lépni évente, A t végett alká rának fogja von következő zeumnak a Debreczenb

dig az egé csak annyit főnnálló, v a nak szükség szeretne b

ha nem m dékünkön e is lendület

— A adótfizető érvényes n legközelebb ezt megelő sára alapu

lamint az szített egy aljegyző, n nek irodáj

Ezt azzal vasóinak t k é t s z e

nyét igé vagy írásb kezni tartó is, a kik a

tán kimar sok alapjá nek rende

terét a né

— A nap d. u.

tart. A gy vezkedése

— A gyűlést a iránt az nemcsak a zönség tá gyűlésen nagyban f

— A jait értesít lesz könyv

— A debreczen külön tűz kalommal

Margit fürdőből s ott a hol kaphatók szép számmal hordják a jegyet. A tűzijáték különben is nagyszabású lesz s olyan, a mely nem rakéták-ból, de a pyrotechnika művészi csoportjából áll.

— **Felolvasás.** Mint értesülünk, a leánygimnázium alapításában fáradozók, a vidéken is igyekeznek pártfogókat és híveket szerezni ez eszmének. A kezdeményező Dr. V i k á r Béla, az „Élet” szerkesztője holnap, egy f i n n t u d ó s k i s é r e t é b e n városunkba érkezik, hogy f. hó 24-én itt a leánygimnázium érdekében felolvasást tartson. A „P. L.” a leánygimnázium ügyében kompetens forrásból arról értesül, hogy a közoktatásügyi miniszter eddig nemcsak hogy nem adta meg az engedélyt a leánygimnázium felállításához, de sőt, miután a szükséges követelmények teljesítése az ezt kért beadványban nincs biztosítva, a vállalat kezdeményezőinek kérényét még érdemleges tárgyalás alá sem tudta venni. A szóban levő gimnáziumot tehát sem nyilvános, sem magánjellegű tanintézetnek nem lehet tekinteni.

— **Az első előadás.** A debreczeni városi színházban, ugy volt, hogy október hó 2-án vasárnapoz egy hétre lesz az első előadás. Dacára azonban annak, hogy Máramaros-Szigeten pénleken, tehát e hó 31-én végzik az előadások sorozatát, mégis nálunk október hó elsején, azaz szombaton lesz az első előadás. Hogy mit fogunk előadni, mi lesz az első előadás, az még ma nincs megállapítva.

— **Nagy szappangyár Debreczenben.** Ezzel a hangzatos czímmel vezeti be egyik laptársunk azt a hírt, hogy a budapesti kereskedelmi muzeum igazgatósága egy ügyefe kérésére a városi tanácshoz a következő kérdéseket intézte: 1.) Hol és kinél lehetne természetes szikstól azonnal kapni, mennyit és mely áron? 2.) Hol lehetne természetes szikstól gyűjtést rendszeresen eszközölni; kikkel lehetne ez iránt összeköttetésbe lépni? 3.) Mennyi szikstól lehetne nyerni évente, a tanács e megkeresést szakvéleményezés végett alkalmasint a kereskedelmi és iparkamarának fogja kiadni. — Ebből t. laptársunk arra von következtetést, hogy a budapesti keresk. muzeumnak amaz ismeretlen ügyefe valószínűleg Debreczenben akar szappangyárt alapítani. Pedig az egész, nagy lármával közzétett dologból csak annyit lehet következtetni, hogy egy már főnálló, valószínűleg fővárosi szappangyárnak szüksége van szikstóra melyet Debreczenből szeretne beszerezni. Mindenestre ez is valami ha nem mindjárt gyáralapítás is; van a mi vidékünkön elég szóda és ennek az összesőpretése is lendületet adhat az iparnak.

— **A megye virilistái.** A vármegye legtöbb adótfizető bizottsági tagjainak jövő 1893. évre érvényes névjegyzéke az igazoló választmánynak legközelebb tartandó ülésében fog megállapítani, ezt megelőzőleg pedig a névjegyzék összeállítására alapul szolgált adóhivatali kimutatások, valamint az igazoló választmány által azokból készített egy összesítés W e s z p r é m y Zoltán aljegyző, mint az igazoló választmány jegyzőjének irodájában k ö z s z e m l é r e lesz kitéve. Ezt azzal a figyelmeztetéssel hozzuk lapunk olvasóinak tudomására, hogy azok, kik az adó kétszeres számitásának kedvezményét igénybe venni óhajtják, ez iránt szóval vagy írásban az igazoló választmány előtt jelentkezni tartoznak. Hasonlóan jelentkezhetnek azok is, a kik a névjegyzékből netaláni tévedés folytán kimaradtak. Miután az adóhivatali kimutatások alapján készített előzetes névsor a közönségnek rendelkezésére áll a jegyzői irodában, lapunk terét a névjegyzék közlésével nem foglaljuk el.

— **A főiskolából.** A főiskolai énekhar holnap d. u. 5 órakor, az énekeremben gyűlést tart. A gyűlés tárgyát az énekhar ez évi szervezkedése képezi.

— **A debreczeni torna egyesület** évi közgyűlését a jövő hó első hetében tartja meg. Ez iránt az ülés iránt nagy érdeklődést ezuttal nemcsak a torna-egyesület tagjai, de a nagy közönség tagjai is mutatnak. Az évi rendes közgyűlésen a tisztújítást is megejtik, a melyre már nagyban folynak a korteskedések.

— **A jogász- és tisztviselői kör** tisztelt tagjait értesitem, hogy csütörtöktől fogva 5—6 óráig lesz könyvosztás. Husz Lajos, könyvtáros.

— **Az István gőzmalom tűzoltósága.** A debreczeni István gőzmalom igazgatósága egy külön tűzoltóságot tart fenn, melyet minden alkalommal dicséretes buzgalommal támogat. Er-

dekében all ugyan a malom igazgatóságnak, hogy e tűzoltóságát fenntartsa, de viszont jelentékeny áldozatot is hoz, hogy azt teljesen kiképezhesse. A gőzmalom tűzoltósága ma reggel korán a tűzoltó egyesület laktanyáján tartotta meg gyakorlatát, melyben nagy közönség élénk érdeklődéssel gyönyörködött. A gyakorlat különben igen jól sikerült s igazolta azt, hogy az István gőzmalom tűzoltósága jól szervezett és kitűnően betanított erőkből áll.

— **Meghívó** a Kossuth ünnepélyt rendező bizottságnak holnap csütörtökön d. u. 5 órakor a kereskedő ifjak egylete helyiségében megtartandó ülésébe. Debreczen, 1892. szept. 21. V é r t e s s i Arnold elnök.

— **Nagy esők.** A mult napokban nagy esők áztatták meg a hortobágyi földeket.

— **Az ebek összefogdosása.** A hatósági állatorvos jelentést tett a városnál, hogy a kutyák között a veszettség gyanuja ismét felmerült. A rendőrfőkapitányság tehát szigoruan elrendelte, hogy a házi ebek megkötve tartandók, vagyha utcára bocsátatnak zsinegen vezetve, szájkosárral kell ellátva lenniök. Mindazok a tulajdonosok, kik e rendelet ellen vétének, büntetés alá esnek. Az utcára bocsátott ebek, kivétel nélkül összefogatandók.

— **Kossuth ünnepély.** A közeli Berettyó-Ujfalu közönsége is lelkesen ünnepelte meg Kossuth Lajos születés napját. Az ünnepély d. u. 3 óra tájban körmenettel kezdődött. Kossuth Lajos nevének éltetésével, s a Kossuth-nóta, a Szózat és a Hymnus éneklésével, a legnagyobb rendben vonult utcáról-utcára a menet; élén egy öreg vitte a nagy nemzeti lobogót, melyre arany betűkkel, a szózatnak első két sora: „Hízádnak rendületlenül légy hive oh magyar!” volt felírva. A körmenet után a városháza előtti téren gyülekeztek, hol Kovács Ferencz lelkes beszédben méltatta nagy hazánkfia: Kossuth Lajosnak érdemeit és a nagy nemzeti ünnep jelentőségét. Este banket volt a nagy vendéglő termében, melyen a polgárság színe-java jelent meg. Sikerült felköszöntőkben nem volt hiány. Az elsőt Gyulai László ev. ref. lelkész mondta Kossuthra. Karakas Dániel ügyvéd szintén Kossuthra, Reiner Albert a „szabadság, egyenlőség és testvériség” eszméjére, Karakas az öreg honvédekre stb.

— **Vét a tizparancsolat ellen.** Egy szegény öreg ember állított be tegnap a rendőrséghez és könyező szeméit törölgette egy tarka zsebkeendővel. Mikor a panaszát kérdezték, nem felelt mindjárt, csuklott egy párszor, mintha a szíve vérzenék a miatt, a mit elmondani akar. A fiát akarja bevádolni; a fiát, a kit mégis szeret, de kénytelen szegyenbe tenni:

— Tessék megdorgálni, tessék megbüntetni biztos ur.

— De hát mit cselekedett?

— Vétett a tizparancsolat ellen.

— Melyik parancsolatot hágtá át? kérdezte a biztos.

— Csokolom a kezét — üt, ver, még az életemet is veszélyeztetli...

A biztos rendőrt küld a bűnös fiu után, amire az öreg megint pityergésre fogja a dolgot és azt mondja kéré hangon:

— Még se tessék megbüntetni, csak megdorgálni.

— **Megszökött a felesége** Cseres Gábor uram, aki különben becsületes napszámmal, véres verejtékkel keresi mindennapi kenyerét, ma korán reggel arra ébredt, hogy az asszonyának hült helye van. Még a fejét sem vakarta meg C s e r e s uram, felkelt nyugodtan, egy kicsit dörmögött magában s aztán szépen neki öltözött. Törvénytudó embernek ismerték a szomszédok, de ugy is volt. Cseres uram ismerte a kötelességét s elment a bejelentési hivatalba, hogy ott írásba diktálja a valót.

— Cseres Gábor a becsületes nevem, — állit be a mi emberünk, — alázattal jelenteném be, hogy tessék kitorolni a feleségemet.

— Elutazott?

— Nem.

— Napszámba ment?

— Nem.

— Meghalt?

— Nem.

— Hát mi van vele?

— Megszökött az istenadta.

— Hát ezt kend olyan könnyen veszi.

— Hiszen tekintetes uram, szegény paraszt ember vagyok én, aztán urnak is megszokott szökni a felesége.

— **A hitelezők és Hamburg.** Hogy miképen kerülnek ezek egy kádenciába, kiviláglik az alábbiakból:

A szabó mester erős kopogtatás után benyit az ajtón s megállva ott egy menkü hosszú számlával a kezében, rá kezdi.

— Hallja az ur'itt e szabó számla. Közel 100 forint Mig ki nem fizeti, itt nem hagyom. Ma hallottam pénzre tett szert, kérem a pénzeimet én is.

Az ur felal, üllő helyéből:

— Jól van kedves Szörmeházi ur, kifizetem rögtön. Igaza van, pénzre tettem szert, de sok pénzre. Olyan üzletet kötöttem, mely pártját nem találja Magyarországon. Az is igaz, hogy nem itt csináltam, itt nem igen megy az ember semmire. Hanem tudja tegnapelőtt felmegyek H a m b u r g b a . . . és ott . . .

A szabó a fülét hegyzi:

— Hova kérem? . . . kérdi.

— Na tudja Hamburgban és ott . . .

— Háromezer nagy olló — kiállt a szabó — s kiszalad a szobából és szalad ugva, hogy nyomát sem érné a hitelező napestig. De nem is fut utána.

— **Takarodó magnézium világítás mellett.** A debreczeni tűzoltóság tudvalevőleg vasárnap ünnepli meg fennállásának tizenöt éves jubileumát. A jubileumi ünnepséget megelőző nap estében kilencz órakor a tűzoltó zenekar takarodót tart; amikor zenével járja be az egész várost. Érdekessé teszi ezt a takarodót, hogy a tűzoltó zenekart és az egész zenekart követő menetet magnéziummal világítják meg. A közönség figyelmét ezzel is felhívja a tűzoltóság a másnapi jubileumi ünnepségére.

— **Se neve, se hazája.** A legutóbb itt időző Nagy János-féle czirkusz egyik „első rendű” bohóca nem tudta elfeledni a Debreczenben töltött szép napokat, az édes emlékek behatása alatt visszatért városunkba. De mint állás és foglalkozás nélküli egyént elfogta a rendőrség. A szegény letartóztatott ember azonban, dacára annak, hogy mint 16 évet betöltött gyerek-embernek már eléggé benőhetett a feje lágya, még sem tudta megmondani sem a illetőségét, sem a nevét. A rendőrség további rendelkezésig még fogva tartja a hontalan művészt.

— **A keresk. miniszteriumból** nemrég kibocsátott, a baromfiak szállítási kezelésére vonatkozó rendelet ellen vétett három helybeli kofa tegnap, kik városunkban először vétettek a szabályrendelet ellen azáltal, hogy az apró baromfiak lábát együttesen kötötték össze. Kihágásukért elvették első, de szigoru büntetésöket.

— **Kisorsolási veszteség.** Az októker elseji huzások alkalmával mindazokat a sorsjegy-tulajdonosokat veszteség fenyegeti, a kiknek sorsjegyei a legkisebb nyeresémet nyerik, azaz névértékükben beváltatnak. E veszteség a bécsi községi sorsjegyeknél mintegy 80 frtra, a tiszai sorsjegyeknél 20 forintra, a Rudolf-sorsjegyeknél 15 forintra s az 5%-os államvasuti előbbségi kötvényeknél 9%-ra fognak rugni. E veszteség elleni biztosításokat elfogad Bécsben a Wiener Bankverein központi letéptéztári és váltóüzlete Bécs I., Herrengasse 1; továbbá ugyanezen bank következő letéptéztárai és váltóüzletei u. m. Bécs II. ker. Patertrasse 15; IV. ker. Wiednerhauptstrasse 8; VI. ker. Mariahilfstrasse 75; Prágában és Grácban a Wiener Bankverein ottani fiókirtéztérei. A biztosítási díjak hirdetései rovatbeli közleményben található. A biztosítottaknak módjukban áll abban választani, hogy sorsjegyük kihuzása esetében a kihuzott jegyekért vagy egy épen olyant kapjanak, vagy pedig hogy a biztosított veszteség-különbözetet készpénzben fölvegyék.

x **Külső használatra.** Testrészek fájdalmai, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle francia borszesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponkint utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udvari szállító által Bécs, I. Tüchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyag-kereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése szeptember 21-én :

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 45 p.)

ä = változó felhőzet, l = északon esapadék, m = meleg.

Legujabb.

A kolera.

Berlin szept. 20. A Rigában előfordult koleraesetekről több lap azt írja, hogy az orosz hatóságok a legsajátságosabb módon akarták az esetek titokban tartását kiereszszakolni, a kormányzó egy orvost azzal fenyegetett, hogy azonnal Szibériába szállíttatja, ha még egy koleraesetet nyilvánosságra hoz; egy másik orvosnak azt mondta: Már megmondtam önnek egyszersmindenkorra, hogy Rigában nincs és nem volt kolera!

Hamburg szept. 20. Tegnap déltől ma délig 206 személy betegedett meg, 105 halt meg kolerában.

Krakó, szept. 20. (Saját tudósítónktól.) A kolera-bizottság megengedte a heti vásárok megtartását, miután a kolera itt még nem öltött járványos jelleget. A helyőrségi kórházban tegnap este 14 kolera esetet konstataáltak. Tegnap nem történt újabb betegedés, de egy ember meghalt ázsiai kolerában.

Brüsszel, szept. 20. A kolera rendkívül nagy hőség mellett lép fel. Most már hivatalosan is beismerik, hogy fellépett. Tegnap 18 megbetegedés és 7 halálozás történt. Pontos számok nem adhatók, mert az adatok nagyon eltérők.

Kossuth-ünnep Nagy-Károlyban.

Nagy-Károlyból sürgönyzik 20 ikaról: Városunk közönsége Kossuth születésnapját minden politikai színezet nélkül társadalmi ünnepélyvel ülte meg. Az ünnepélyt hangverseny előzte meg, ezt társasvacsora követte. Serly Gusztáv vármegyei főorvos, az ünnepélyt rendező bizottság elnöke, mondta az első pohárköszöntőt. Ő felségére és családjára, melyet a közönség lelkesülten, állva hallgatott végig. Ezt követte Károlyi István gróf toasztja Kossuthra, melyben fejtegette, hogy koronás királyunk iránti hódolatunk és Kossuth iránti tiszteletünk és szeretetünk összeegyeztethető.

Gróf Károlyi István többek közt a következőket mondá, előre bocsátva, hogy Kossuthban a nemzet felébresztőjére talált, mert ő rázta fel a nemzetet álomkórjából öntudatra és tetkekre:

Kossuth Lajos megváltója akart lenni e hazának; de a végzet nem így rendelé... „ember tervez, isten határoz!”

Kossuth Lajos is ember és mint ember megtört akarata az isten akarata előtt; de nem tudott meghajolni az emberek előtt!

Ma már csak eszményképét siratja.

1867-ig még reménykedett, még kísérleteket tén; minden követ megmozdított, fel akarta emelni a legnehezebbet is, a mely hazáját zuzta össze, de az európai viszonyok nem engedték; képtelen volt reá.

Ekkor kibékült a nemzet királyával, Szent István koronáját téve fel homlokára, ez volt a többé soha fel nem bontható béke, meg nem szeghető hűség fel nem törhető pecsétje.

Kossuth Lajos tudta ezt s nem érinté azt soha!...

Poharam Kossuth Lajos nagy hazánkiára ürítem! Áldja meg őt a mindenható! áldja meg az egyetlennel, mi még e földön a boldogság érzetét juttathatja szívébe és fenkölt lelkébe: amaz öntudattal, hittel és meggyőződéssel, hogy a melyik magyar hazáját igazán szereti, az Kossuth érdemeit és nagy nevét soha feledni nem fogja! Éljen Kossuth Lajos!

Közgazdaság.

A vetések állása Hajdumegyében és vidékén. A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotáról szept. 4 től szept. 17-ig bezárólag, a földmivélsügyi miniszteriumhoz, az állandó gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján, a következőket közöljük:

Tengeri a nagy forróság és szárazság miatt idő előtt megérett, néhol elsült s ennek következtében törése jóval korábban kezdetét vette, mint más években; a termési eredmény különböző, de átlag véve Szatmárvármegyében, valamint Bihar, Szilágy és Szabolcs vármegyék egy részében közepesnek, egyebütt többnyire gyengének mutatkozik, a remélnél azonban mindentűt kevesebb.

Hüvelyesek és kerti vetemények. A Tisza bal partján, úgy mint a Tisza-Maros Szögén többnyire gyengén fizetnek, a nagy szárazság káros hatással volt.

Burgonya. Szilágy vármegyében, legálább helyenkint, igen szépen sikerült, ellenben Bihar, Hajdó és Szabolcs vármegyékben gyenge termést ad, indái idő előtt őrültek s a gumók fonyadtak; több helyen rothad is.

Czukor és takarmányrepa Szatmárvármegyében s Szabolcs- és Szilágyvármegyék egy részében még meglehetősen áll, a mennyiben a mult heti esőkre sokat javult, — másutt azonban már későn jött rá az eső, teljeseen visszamaradt, apró.

A dohány Szabolcs vármegyében úgy mennyiség, mint minőség tekintetében igen jól sikerült a termés; Békés és Szatmárvármegyékben közepesen fizetett.

A mesterséges takarmányfélék általában kielégítően fizettek; az utóbbi esőzésekre itt-ott újra növekedésnek indultak a heretfélék.

Rét és legelő. Bihar- és Hajdúvármegyékben nem sok, de jó minőségű széna termelt; Szabolcs és Szilágyvármegyékben kielégítően fizetett, utóbbi helyen a sarju sokkal jobban sikerült az anyaszénánál.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsdén 1892. szept. 20.

Távirati tudósítás.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	111.80
Magyar papírjárdék 5%	100.50
Magyar vasuti kölcsön	120.—
Magyar keleti vasuti államk. I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államk. III. kibocsátás	117.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temesbánati földterherment. kötvény zárad.	—
Magyar szállódezsma váltság kötvény	—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	143.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	136.50
Osztárjárdék papirban	96.20
Osztárjárdék ezüstben	95.60
Osztárjárdék aranyban	113.75
1860-iki osztár államsorsjegyek	140.—
Osztár-magyar bankrészevény	100.—
Magyar hitelbank-részevény	30.—
Osztár hitelintézet-részevény	60.40
Ezüst	15.—
Cs. és kir. arany	— 67
20 frankos arany (Napleon'd'or)	63.90
Német birodalmi márka	10.58
London (3 havi váltókért)	55.18
20 márkás arany	15.99

CSARNOK.

Halalos szerelem,

Sem időt, sem helyet, sem nevet nem említek. Minek is? Egy mindennapos szerelemről van szó, melyet csaknem minden reggel feltalálni a lapok rendőri rovatában. A hircablón egy regisztrálja az esetet: K. F. kereskedősegéd és X. Y. cselédeány tegnap este a Z. vendéglő egyik szobájában szálltak meg. Fél óra mulva két lövés hallatszott; a szálloda személyzete feltörte az ajtót s X Y-t és K F-et vérbefagyva találtak. Végül az öngyilkosság oka: boldogtalan szerelem:

Egy ilyenféle eset történt a napokban. A

szerelmi dráma hőse egy jogász, hősnője pedig egy varrónő volt. A végzetes lövések a városliget egyik zugába dördültek el. A közelben sétáló közönség es rendőr odaszaladt s a sulyosan sérülteket csakhamar kórházba szállították a mentők. —

A férfi — nevezzük Károlynak — még az uton meghalt; a leányban azonban még volt élet. A lövés mellébe hatolt de nemesebb szerveket nem érintett. Az orvosok csakhamar konstataáltak, hogy a szerencsétlen varrónő néhány hét mulva bizonyosan felgyógyul.

A lapok akkor is azt írták, hogy önként váltak meg az élettől s a közönségnek nincs oka a felett kételkedni. Minek is? Lehetséges-e ez más-ként? Bizonyára nem!

Pedig lehetséges. Én mondom azt, aki orvos vagyok s éppen ugyanennek a kettős öngyilkosságnak hősnőjét kezeltem. Ne keressünk romantizmust minden öngyilkosság mögött. Egy nő, a ki szép és fiatal, nem egy könnyen dobja el magától az életet.

Kikérdeztem a leányt a mint történt az eset s mi indította a végzetes lépésre? Mindent elmondott. Hallgassák csak, mit beszél a leány arról a bolondságról.

Mindenek előtt azt kérdezte tőlem: Ismerem-e annak a jogásznak a szüleit gazdagok-e? Azt feleltem, hogy a mennyire én ismerem a viszonyokat, meglehetősen jó módúak. A leány elgondolkozott, valamit akart mondani, de aztán így szólt:

— Eh, elmondok önnek mindent igazán, úgy a mint történt. Szerettem azt a fiatal embert kedvese voltam. Utoljára is nem tölhettem el az életem egyedül, mint egy apáca. Mit tegyen egy szegény leány? Ha kedvesem van, megszólal, ha nincs és egyedül megyek végig, az utcán, üldöz a gyanu, hogy a férfiak után futkosok. Ha már bantanak legyen miért. Látom barátnőimet, mindegyiknek van szeretője, hol egy boltos legény, hol egy katona, hol egy diák Csevegnek, tánczolnak, mulatnak, élnek a világukat. Miért ne éljem én is? Így gondolkoztam és jutottam én is szeretőhöz?

Nem volt valami nagyon szép férfi, de hát mi nők nem adunk erre sokat, inkább azt nézük, hogy mint viselik magokat

Ha műveltek, jó kedvűek és jóltánczolnak, ez többet ér minden szépségnél. Az én Ferencczem nem volt jó tánczos. Nem pörgetett úgy meg derakasan hanem lassan, szeliden tempóban. Ugy látszik az ő körében, a nagy társaságokban ez így szokás. De hát ezen látszik hogy nem egymásnak valók voltunk.

Azt mondtam hogy művelt volt — jó. De mindennek van határa, még a műveltségnek is. Mindent a maga módja szerint. Táncmulatság alkalmával táncolni akarunk. S az ő gondolkodás módja gyakran istentelen volt. Mindenkinek kell vallással bírnia.

Neki tulajdonképp mindjárt be kellett volna látnia, hogy nem illünk egymáshoz. Mert mit ért az ő műveltsége? Az én dolgaimhoz mit sem értett — miről beszélgettünk volna egymással! És ő mindég beszélni akart, akkor is, a mikor én táncolni szerettem volna. Hagytam őt beszélni s másfelé gondoltam. Noha untatott; s ha én szánólag néztem reá, egész boldog volt.

Igen, nagyon szerelmes volt belém, ezt meg kel vallanom s az mindig jól esik. De azután féltékeny kezdett lenni. Barátjára, a kereskedő segédre, s mindenkire, a ki csak velem tánczolt,

Végül mindég veszekedtünk, mikor a város ligetbe akartam menni a „zöld papagályhoz.” A ki egyszer volt ott, mindig kívánczik oda, Pompás mulató hely. Az ember felül az Andrassy-ut végén az omnibuszra s az ki visz bennünket a tánczteremig. Már messziről meghalja az ember a zenét s már utközben kedve volna tánczra kerekedni.

Mindennap volt táncmulatság. Ferencz mindig komor volt valahányszor a „Zöld-papagály”-hoz mentünk. De jött, mert megmondtam neki, ha nem jön velem úgy magam megyek ki.

Ott a Zöld papagálynál tört ki közöttünk igazán a háboru. Sajátságosan viselte magát. A kertben minden világos, élénk, kedves. De mit keressen az ember a kerten kívül a tó tulsó partján és este a vizesésnél? Az ember szinte fázik, fél, főleg, ha a hold kibújik. Nathát bizonyára szerz magának.

S ő m...
kem vele k...
kivánságána...
Nem s...
Na, g...
káció s vé...
kívül volt...
tam, hogy...
képzél.

— Ne...
te vagy az...
küled nem

Minél...
nál izgatott...
meghalni, r...
ilyen beszé...
addig, a m...
te. Aztán a...
Másna...
irt neki és...
egyét igérj...
lesz, nem r...

Más e...
baduljak m...
én azt hitt...

Szom...
nap egy k...
Egész este...
mulatság k...
nap viszke...
barátnóm...
— meddig...
este pomp...

Alig...
ismerős k...
derék emb...
az én jogá...

Vissz...
Elég az k...
dott. Nem...
sodszor is...
nem erőve...
Most jón...

Mint...
Ferencz k...
hogy a m...
egy üveg...
partján el...
uszott. A...
gadó volt...

Leül...
a pezsgős...
egy vörös...

— E...
— mit go...
— I...
kább tréfa...

— U...
telte, mid...

Mint...
Az izgatot...
Egy kis p...
Egyszer a...
láttam. E...
semmire.

Vége...
csuszik. M...
tem. Csak...

A va...
relmi tört...
lékezett m...
Nem...

— U...
Ferencz s...
relném ö...
ségeiert ?

mit sem l...

Bush...
Bpest, — Z...
Bécs, — S...
Inkey Bpest...
Karczag, —

Drót...
utazó Bpest

S ő mindig ott szeretett volna lenni s nekem vele kellett mennem. — Néha engedtem a kívánságának; legtöbbször azonban nem.

Nem sokat örültünk egymásnak.

Na, gondoltam magamban, most jön a vakáció s vége szakad a dolognak. De magán-kívül volt, ha a válasra gondolt. Vigasztalgtam, hogy nem vagyok én olyan, a milyennek képzél.

— Nem, — mondotta ő, — ha gyötörsz is, te vagy az egyetlen, a ki engem megértesz. Nélküled nem tudok élni.

Minél inkább közeledett a válasz napja, annál izgatottabb volt. Nem volna-e jobb együtt meghalni, mint elválni? kérdezte gyakran. Az ilyen beszédet az ember bolondságnak tartja addig, a míg nem tudja, hogy mi rejlik mögötte. Aztán azt mondta, hogy marad.

Másnap ismét másként határozott; anyja irt neki és sürgeti a hazajövetelét. Csak azt az egyet ígértem meg neki, hogy a míg ő távol lesz, nem megyek el a „Zöld papagály“-ba.

Más egyebet is megígértem neki, csak szabaduljak meg tőle. Így aztán elutazott, legalább én azt hittem.

Szombat este otthon maradtam, de vasárnap egy beteg nénémhez mentem látogatába. Egész este a betegségről hápogott. Hétfőn nagy mulatság készült a „Zöld papagály“-ban. Egész nap viszkett a lábam a táncra. Este elvitt egy barátóm magával; ne legyek bolond — mondá — meddig akarok a szobában gubbasztani! Ma este pompásan mulatunk!

Alig megyünk be, alig fordulok egyet, egy ismerős kóristával, a ki bár kicsapongó, de igen derék ember, kit látok magam előtt? Ferenczet, az én jogászomat!

Visszatért-e már, vagy még el sem utazott? Elég az hozzá, hogy nagyon barátságosan fogadott. Nem akart rám ijeszteni. A kóristával másodsor is táncolni akartam, de Ferenc csaknem erővel visszatartott s kivezetett a teremből. Most jön a java.

Mint egy szerelmes macska, úgy jött velem Ferencz karonfogva. Igazat adott nekem abban, hogy a míg az ember él, legyen vidám. Hozott egy üveg pezsgőt is magával, hogy azt a tó tulsó partján elfogyaszszuk. — A mulatókért fényben uszott. A tó tulsó partjáról nézve igazán elragadó volt.

Leültünk egymás mellé a földre. Felnyitotta a pezsgős üveget s aztán csordultig megtöltött egy vörös poharat.

— Együtt élni vagy együtt halni, így szólt, — mit gondolsz?

— Igen, igen, — mondám egykedvűen, inkább tréfálkozva.

— Ugy igyál! — kiáltá. — Igyál! ismételte, midőn le akartam tenni a poharat.

Mintha elvesztettem volna az eszméletemet. Az izgatottságtól-e vagy a pezsgőben volt valami? Egy kis pezsgő soha sem ártott meg nekem. Egyszer a két szemem közt valami fekete pontot láttam. Ez az utolsó, a mire emlékezem. Egyébre semmire, minden fekete lett körülöttem.

Végem lett volna, ha a golyó félre nem csuszik. Meglőtt valóban és én semmit sem éreztem. Csak a kórházban tértem magamhoz.

A varró leány ezzel befejezte a maga szerelmi történetét. A halotról egy szóval sem emlékezett meg.

Nemi szünet után ismét megszólalt:

— Ugy-e bár, azt mondta doktor ur, hogy Ferencz szülei gazdagok? Mit gondol, ha bepelelném őket a kárpótlásért és a gyógyítás költségeiért? Tizennégy nap óta fekszem itt és semmit sem kereshetek...

Idégenek névsora.

Bika szálloda.

Busbak Ádám Losancz, — Schlatter Alfréd tanár Bpest, — Zeiner Miksa utazó Arad, — Hersel kereskedő Bécs, — Satiengel utazó Bécs, — Dr. Czukor Bécs, — Inkey Bpest, — Várnay Bpest — Papp Elek képviselő Karczag, — Nagy B Nánás, —

„Fröhnerszálloda.“

Dróth utazó Bpest, — Feld Ignác Bpest — Beck utazó Bpest, — Keiser és neje Várad, —

Nyilt-tér. *)

Szükségesnek tartom igen t. megrendelőim és pártfogóim szives tudomására juttatni, hogy azon sérülések, melyeket balesetem által szenvedtem, hála a Gondviselésnek, távol sem oly veszélyesek, mint azt egy-két helyi napilap téves értesülés utján közölte.

Egészségem teljesen helyre van állítva, úgy, hogy munkám már megkezdtem.

Ez alkalommal nem mulaszthatom el köszönetem kifejezni dr. Kerekes Lipót orvos urnak ügyes műtéteért s gondos gyógykezeléséért, melyben engem részesített.

Magamat igen t. megrendelőim és pártfogóim szives jóindulatába ajánlva

szolgálatkés tisztelettel
Zelinger Ede,
czimer- és czimfestő
Piacz-utca 1899.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Kentzler József

Gleichenbergből hazaérkezett,
s gyakorlatát
mint gyermek-orvos,
torok- és belgyógyász,
ismét, mint rendesen, megkezdte.

Rendel: 8-9-ig, és d. u. 2-4-ig.

Lakása: Nagy-Hatvan-utca 1518.

7285 és 7294

1892.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező Bány-csapadék a hozzá tartozó mészárszékekkel; a „Cserepes“ csapadék a „Csicsogó“ csapadék, a hozzá tartozó mészárszékekkel; a „Nyulas“ csapadék; a „Bégány“ csapadék; a külső baromvásártéren levő kőpince a lóvásártéri csárdával; Epreskerti csapadék; és a baromvásártér melletti katonai gyakorló téren épült a honvéd barakkbeli markotányos helyiség 1893-ik évi január 1-től kezdődőleg három évre a városháza nagytermében f. 1892. évi október 4-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen a városi számvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett, haszonbérbe fognak adni.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesíttetnek, hogy a feltételekben kiténtetett kikiáltási árak 10%-át bánatpénzül az árvereltető küldöttség kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1892. szeptember 19.

A városi tanács.

A Wiener Bank-Verein

központi betétpénztára és váltóháza

Teljesen befizetett részvénytőkéje
a Wiener Bank Vereinnak
25.000.000 frt. osztr. érték.
Fiók: Prágában és Grácban.

Bécs,
Herrengasse 8.
Postai-check kentő,
826 045 sz.

BETÉTI PÉNZTÁRAK
és váltóházak Bécsben:
II. Praterstrasse 15 szám.
IV. Widener Hauptstrasse 8 sz.
IV. Mariahilferstrasse 75 szám.

IGÉRVÉNYEK

a következőkre:

Bécsi városi- és Tiszai sorsjegyek

Október 1-én	Huzás	Október 1-én
200.000 forint	Főnyeremény	100.000 forint
3/4 forint és 50 krajczáros bélyeg	Ára	2 forint és 50 krajczáros bélyeg

Mind a kettő együtt csak 6 forint,
Levélbeli bármely megrendelés pontosan és rögtön teljesítetik.

BIZTOSÍTÁS

huzási veszteség ellen az október 1-sejei huzásoknál

Értékpapírok	Biztosítási díj		Sorsolási veszteség	
	frt	kr	frt	kr
Bécsvárosi sorsjegy	—	25	darabonként	30
Tiszai „	—	20	„	18
Rudolf „	—	45	„	15
4 1/2% Graz-Köflachi elsőbbség I. kiad.	—	10	100 frt névértékért	3
5% „ „ „ II. és III. kiad.	—	5	„	4
5% „ „ „ I. és II. kiad.	—	5	„	8
5% „ „ „ Brünn Rossitz elsőbbség	—	10	„	7
5% „ „ „ Temes-Béga kölcson	—	5	„	3
6% „ „ „ Triest városi kölcson	—	60	„	9
Graz Köflachi Részvény*)	—	30	darabonként	60

*) Az élvezet jegy a biztosítotté.

Megrendelések

értékpapírok megvételére és eladására.

(Járadék, záloglevél, elsőbbség, részvény és sorsjegyekre) pontosan teljesíttetnek. A megrendelők érdekei minden irányban megóvatnak és előmozdítottatnak, tudakozódásokra pontos és kimerítő válasz adatik, valamint minden előny, mely tőkekeresés és kereskedelmi tapasztalatot kíván, készséggel nyujtatik.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy sas és MOLL A.
sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok,
gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táraiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Úló foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem azt egyszer s min-
denkorra és szívélves "Isten fűresse meg"-et mondok ér-
te: csak a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé tessék.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

csúsz

és minden

meghülési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. véd-
felirattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és
só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kösz-
vény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legisme-
retesebb légszer. — Egy onozott eredeti üveg ára: 90 kr.
FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
BÉCS: I. Tuchlauben.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával
és védjegyével ellátott készítményeket kérni.
Szétküldés naponta utánvétellel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla, Muraközy
Károly gyógyszer. Szent-Király Tivadar és Geréhi Fülöp uraknál.

A legjobb
Schroll chiffonból
készült
férfi-ingek

1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr., 2.80 kr.,

hajtásos és himzett elejjel:
2.50 és 3 frt.

Kész női kelengyék
a legjobb izlés szerint,

valódi vásznak,
ZSEBKENDŐK,

asztal- és kávé-terítékek

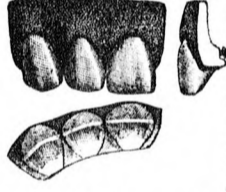
nagyválasztékban
kaphatók

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében,
Czepléd-utca.

Amerikai fogász — mint
assistsens — segédkezése-
vel kapocs-lemez nélküli
műfogak és rugony
nélküli fém-lemezű
fogsorok. Tartós
ciment-, ezüst-,
és arany-
plombok

Operációk
érzékenyítés
mellett.

Univ. med. Dr. Tihanyi Samuel

fogorvosi műterme
Debreczen, N.-Várad-utca 2084. sz. I. e.

Rickl József Zelmós
DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvize-
ket, u. m.: Bikszádi, Bártfai,
Czigelkai, Csizi Jod, Emsi,
Franzensbadi, Gieshübl, Gle-
chenbergi, Halli Jod, Ivándai,
Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy
Koritniczai, Krondorfi, Lipiki
Jod, Margit-forrás, Marienbadi,
Mohai Agnes és Stefániai for-
rás, Parádi, Püllnai, Preblau,
Pyrmontti aczel, — Serebeniai
(Bosnia), Güber forrás, Levi-
coi és Roncegnoi arsen és vas-
tartalmuak, Rohitshi, Selters,
Salvator, Suidschitz, Szolyvai,
Szulini és Budai, keserű vizek.

továbbá:

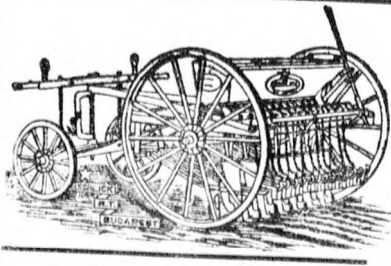
Lenkenceze, olajba mindentéle
törött festékeket és minden-
nemű fűszerárukat a legjutá-
nyosabb áron.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.

Városi iroda és raktár: PODMANITCZKY-UTCZA 14. Fiók-raktár: Kerepesi-ut. 77.

Gőz- és jargányeséplő-készületek
számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egyetemes aczel-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek.
Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo gépek szállítató, me-
zei vasutak stb.

Mintaraktár: Trnka Ferencz urnál.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb áruk.

Árjegyzéket ingyen és bérmetve.